

Shp $\frac{3}{25}$ C

KALLNDUER 1932.

Nr. 1.

Hylli i Dritës

Ubi Spiritus Domini, ibi libertas.

(II. ad Cor. III. 17).

1. Qytetnimi Shqiptar	Fq.	1
2. Gjurmë fisesh të panjohura në Shqypni	"	5
3. Kû e ká rrâjen?..	"	13
4. Gjeto Basho Muji (<i>Gjogu i Mujit</i>)	"	18
5. Nji Kryevjetuer i permallshem	"	30
6. Matematika e Shqypnarit të malevet	"	40
7. Nji dorshkrim i vjetës 1671 mî Shqypni	"	48
8. Mirëdita	"	50
9. Per kronikë	"	53
10. Biblijoteka e „Hyllit“	"	55
11. Quo vadis...?	"	1

SHKODER
Shtypshkroja Françeskane
1932.

Hylli i Dritës

KONTROLLI
1974 - 1976

Qytetnimi Shqiptár.

Faza e sotëshme e jetës së kombit t'ynë i shembëllen një muzgu, ku hije të mëdhaja e të murrme luftojnë me një gjymisë drite, qi s' dihet a vjen tue u pakue apo tue u shtue. Zëmrat e mësueme me ndjellë zí dronë se nëpër terr ngadhnjyese do të vegoje zjarrmi i një perëndimi të gjallë e të purpurt si gjaku i mâ të mbrâmit deshmuert të një ideali; por na, qi besojmë në fatin e Shqipnis edhe në padeknin e shpirtit të saj trimijvjeçar, presim të shpërtheje në hapësín e qiellve të mugta flaka e agimit qi ka me shpërdá errsinën kapërthyese. Veçse, tash një herë, kjo errsinë ásht plot me zâne të pacaktueme e të pshtjellueme. E në kaosin e tingujve të ndryshëm kumbon nâma e buzve të njëjeme në helmín e mënís, luta e gojve qi rín loti i atdhedashunis, mësimi i pleqve të fosilizuem në mëndesina të vjetrueme; e, aty-këtu, hove hove, jehon një klithim i pafuqishëm por i freskët, një brimë e përgjymsueme por e sigurtë: zâni i breznís së ré.

Për gjith vjet zbresin në limânet t'ona të rij qi këthejnë prej studimeve të kryeme perjashta; për gjith verë shkollat e

1) Kjo kje ligjerata, qi Z. Ernest Koliqi mbajti në rasen e gjashtdhetyjetorit t'A. Gj. Fishtës. Mendja e shquet e shkrintarit të njohtun sheh kjarët hullit mbas të cilavet do të trajtohet shqyptarie në mëndyrë patetike tregon veshtrimin e parimit: Shqyptari do qytetnue shqyptár. — *Sh. R.*

mesime të Shqipnis qesin geta djelmoçash të pjekun e të pre-
 gatitun me hÿ në vallen e veprimëve kombëtare. E të parët
 vijnë n' atdhë me vëndim të prëm qi të jetojnë si njerz të
 qytetnuem e me shpresë qi t' u japin të gjithë Shqiptarvet
 trajta të reja mâ të mira gjallese; e të dytët, tue kapërye
 prakun e asaj shkollë qi u pasunoi mënden me njoftime letra-
 re e shkencore, hjedhin shikime të pakënaquna rreth e xrotull,
 gati m' u bâ falangë mbas atij qi të shtjelloje flamurin e një
 jete mâ të çelun e mâ të dëndun, mâ shpirtnore e mâ të për-
 zëmert. Si të parët ashtu të dytët, qyshë në hapat fillestarë,
 ndeshin në gardhin e egoizmeve mâ të ngurta, shkrepin kryet
 në shkambijt e një mendesije shekullore edhe, në fund, shofin
 kundërshtimin ndërarrjet idës së bukur t' ushqyeme e të reali-
 tetit mizuer qi u imponohet në jetën e përditëshme. Atëhere
 kujtojnë se fjala ë rrjedhur prej zëmres mund t' i ndërrojnë
 njerzit e me zell apostujsh marrin të përhapin lajmin e bardhë:
 «Shqiptarë! qielli i ynë ka rreze të panjehuna fatbardhësije,
 toka e jonë ndrën në gjë prendvera të mrekullueshme, por
 duhet me i nxjerrun me forcën e dashunís së zëmrave të bash-
 kueme. Ti thejmë qarqet qi voglojnë atdhën tue e dá në kra-
 hina, e krabinat në fise e në qytete, e qytetet në lagje, e la-
 gjet në shtëpija me avullina të malta e të pakapëryeshme.
 Të vllaznobemi e të punojmë për lumnín e të gjithve qi s'asht
 tjetër veçse lumnija e sejeillit.» — Kështu vikasin të riijt, por
 thirrja e tyne tretë në një zhumhurë zânesh kundërshtare e
 fishkulluese. Andej breznín e ré e kapë si një furí rrenimi e
 dërmimi edhe deshiron me rrokë kazmen e me rrëzue ç' prej
 themelit traditat shekullore, zakonet e vjetra, trajtat e deri-
 tashme të jetës shqiptare, për të ndertue mandej mbi pláng
 të rrafshuem një atdhë të rí ku një popull i pertrím mbasi qi
 mohoi kalesën e vet trimijveçare të nisi një histori të ré.

